

YÖK BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜK ADAY ÇAĞRISI
Ünal Zenginobuz, Ekonomi Bölümü
Temmuz 2021

Boğaziçi Üniversitesi'nde tamamladığım lisans (Elektrik Mühendisliği) ve yüksek lisans (Ekonomi) eğitimimin ardından doktoramı 1996 yılında Pennsylvania Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden aldım. O tarihten bu yana Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde çalışmaktayım. Üniversite'de yaptığım çeşitli idari görevler arasında Bölüm Başkan Yardımcılığı, Bölüm Başkanlığı, SBE Müdür Yardımcılığı ve SBE Müdürlüğü bulunuyor. Ayrıca Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Komisyonunda 6 yıl olmak üzere çok sayıda komisyonda da üye olarak yer aldım. 2013-2020 yılları arasında yürüttüğüm SBE Müdürlüğü nedeniyle bu tarihler arasında Senato üyeliği yaptım; 2018 yılından bu yana da Senato tarafından seçilmiş üye olarak Üniversite Yönetim Kurulu üyeliği yapmaktayım.

Refah iktisadı ve uygulamaları (kamu malları teorisi, vergi politikaları ve gelir dağılımı), sanayi iktisadı (eksik rekabetli piyasaların düzenlenmesi, elektrik piyasalarında rekabet ve düzenleme, düzenleyici reformlar, bağımsız düzenleyici kurumlar) ve çevre iktisadı gibi konular üzerinde çalıştığım ve yayın yaptığım teorik ve uygulamalı konular (ayrıntılar için CV'ye ulaşılabilecek adres: <https://econ.boun.edu.tr/e-unal-zenginobuz#>). Üniversitemizin İktisadi Tasarım Merkezi Müdürlüğü'nü yürütmekteyim ve ayrıca Sosyal Politika Forumu UYGAR Merkezi'nde aktif olarak çalışmaktayım. Association of Southern-European Economic Theorists (ASSET) adlı akademik cemiyetin halen (2021-2023) Başkanlığını yürütmekteyim.

Üniversitemizin Ocak 2021 başından bu yana içinde bulunduğu olağanüstü şartlar altında başvurmayı bir görev addederek YÖK'ün Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü için açtığı ilana başvuru yapmaktayım. ABD'de doktora yaptığım süre haricinde lisans öğrenciliğimden bu yana hayatım Boğaziçi'nde geçti. Öğrencisi, mezunu ve uzun yıllar öğretim üyesi olduğum Üniversitemizi tanımlayan, evrensel akademik ilkeleri temel almış olan ve zaman içerisinde hep birlikte daha iyiye dönüştürmek için çabaladığımız "Boğaziçi değerlerini" kişiliğimin parçası olarak görmekteyim. Rektör olarak görev yapmam söz konusu olursa Üniversite Senatamızın 2012 yılında kabul ettiği ilkelere uygun olarak hareket etmek en başta kendim için yerine getireceğim bir görev olacaktır. Başta Boğaziçi olmak üzere Türkiye'deki tüm üniversitelerin akademik özerklik ilkelerine istisnasız olarak uygun yöneltilmesi için çaba göstermek, akademik özgürlüklerin ve daha genel olarak düşünce özgürlüğünün sadece Boğaziçi'nde değil Türkiye'deki tüm üniversitelerde hakim olması için çalışmak en başta görev bileceğim diğer hususlardır. Bu çerçevede, halen yürürlükte olan Cumhurbaşkanlığı KHK'sı ile rektör atanması gibi bir uygulamanın kaldırılması için çalışacağım. Dünyada eşi benzeri olmayan, üniversite mensuplarına hiç bir şekilde danışılmadan yapılan rektör atamalarının yol açabileceği vahim sonuçları son altı ayda hep birlikte yaşadık. Tepeden inme fakülte açılması, yetkili kurullardan kaçırılarak bu fakülteye öğretim üyesi alınmaya çalışılması, Senato ve ÜYK'nin ele geçirilmesine yönelik vekaleten atama ve sonucunda mükerrer oy kullanma, emekli ve yarı zamanlı öğretim üyelerine birim ve kurulların kararlarını çiğneyerek keyfi ders verdimeme, tam zamanlı öğretim üyelerinin görevlerine keyfi ve hukuksuz bir şekilde son verme gibi üniversite kavramına tamamen aykırı uygulamaları geri çevirmek, bu tür kararlar sonucu ortaya çıkan tahribatı gidermek öncelikle çaba göstereceğim konular olacaktır.

Boğaziçi Üniversitesi'nin işleyişi ile ilgili yapılması gerekenlere dair görüş ve düşüncelerimi Üniversitemin farklı unsurları bağlamında aşağıda çok kısaca aktaracağım. İçinde bulunduğumuz şartlarda bir Boğaziçi rektörünün yapabilecekleri Ankara'nın ve YÖK'ün destek olmasına, en azından engel olmamasına maalesef bağlı durumda. Bir taraftan bu durumun değişmesine çalışırken, bir taraftan da gerek YÖK'ten gerek Ankara'dan bir kamu üniversitesi olarak hakkımız olan imkan ve kaynakları sağlamaları için kuvvetle talepkar olacağım. Ancak, akademik ve idari özerkliğimiz pahasına olacak hiç bir desteği talep etmeyeceğim ve böyle bir bedel karşılığı olacak destek önerilerini de kabul etmeyeceğim.

Rektörün görevinin akademisyenlerin gerek akademik gerekse üniversitenin genel işleyişi ile ilgili istek ve taleplerini, kabul görmüş akademik ve idari prensipler içinde ve mutlaka adil bir uygulamayla hayata geçirmek olduğunu düşünmekteyim. Üniversitemizin çok değerli oydaşmacı karar verme kültürü zaman zaman kilitlenmelere yol açmakta ve statükonun değişmesi gerektiğinde herkesin hemfikir olduğu durumlarda bile hareket yönü belirlenemeyebilmektedir. Eldeki konu ve sorunlarla ilgili ortak görüşün aksiyon almaya yönelik olarak ortaya çıkması ve sonra da mutlaka hayata geçirilmesi için rektörün yönetimiyle birlikte sorumluluk üstlenmesi gerekmektedir; ben de o şekilde davranacağım.

İçinde bulunduğumuz ve aniden ortaya çıkmış olan, çok sıkıştırılmış YÖK rektör belirleme takvimi rektör olarak görev alırsam yapmak isteyeceklerimi plan ve projeler olarak detaylandırmaya ve aktarmaya imkan vermemekte. Bu çerçevede, eğer Üniversite olarak kabul edebileceğimiz bir öğretim üyemiz rektör olarak atanırsa, göreve geldikten sonra belirli bir zaman içinde tüm bölüm ve birimlerimizle danışarak katılımcı bir anlayışla ayrıntılı bir plan ve program oluşturması ve o planı güven oyuna sunması yerinde olacaktır. Ben de o şekilde davranacağım.

Akademik ve araştırma yapımız ve akademisyenler

YÖK'ün 1982'de belirlediği fakülte/bölüm yapımızı hep birlikte gözden geçirip uygun bulacağımız değişiklikleri yapmamız gerekmektedir. Yeni birim ve bölümlerin kurulması dahil değişiklik ve iyileştirmelerin kendi kurul ve komisyonlarımız tarafından değerlendirilerek hayata geçirilmesinin özel önem arzettiğini görmüş durumdayız. Böyle bir çalışma uzun yıllardır birlikte yaşadığımız "UBYO sorunumuzu" da çözmek zorundadır. Bu tür çalışmaları kendimiz yapıp kendimiz hayata geçirmedimizde tutucu olmakla kısmen haklı olarak eleştirilebilmekte ve dayatılmaya çalışılan Hukuk ve İletişim Fakülteleri konusunda gördüğümüz gibi dışarıdan müdahalelere açık kalmaktayız.

Yeni fakülte, bölüm açmak çok kapsamlı ve dikkatle değerlendirilmesi gereken konular. Diğer tarafa, yeni lisansüstü programlar açabilmek araştırma üniversitesi olma özelliğimizin doğal bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle disiplinlerarası çalışmaların öneminin çok arttığını göz önüne alarak, farklı bölümlerden öğretim üyelerimizin birlikte oluşturacakları takımlarla SBE ve FBE'ye doğrudan bağlı olacak lisansüstü programlar oluşturmalarını desteklemek ve sayılarını arttırmak gerekmektedir. Bu amaca da hizmet edecek şekilde ve akademik ve idari etkinliği arttırmaya yönelik olarak İşletme Enstitüsü gibi yeni şemsiye lisansüstü enstitülerin kurulması da düşünülebilecektir.

Boğaziçi Üniversitesi'nin toplum ve sanayi/iş dünyası ile işbirliğini geliştirmenin en uygun yöntemlerinden birisi tezli/tezsiz ikinci öğretim lisansüstü eğitim programlarını geliştirmek ve çeşitlendirmek olacaktır. Üniversitemizin her alandaki birikimini iş dünyasına ve genel olarak topluma uygulama alanlarında aktarmamız ve bu yolla toplumsal etkinliğimizi ve desteğimizi daha da arttırmamız mümkündür ve gerekmektedir. İkinci öğretim programlarının kurulmasına ve idari olarak etkin bir şekilde yürütülmesine yönelik her türlü destek rektörlükçe sağlanacaktır.

Araştırma altyapımızın geliştirilmesi, kendimize koyduğumuz araştırma üniversitesi hedefine tam anlamıyla ulaşmak için şarttır. Araştırma merkezlerinin etkin bir şekilde çalışabilmeleri için destek sağlamanın yanı sıra Üniversitemizin teknopark sorununu çözmek için de her türlü yol denenecektir. Üniversitemizin halen parçası olduğu fazla sayıda denilebilecek teknopark girişimi olmakla birlikte, hiç birisinde Üniversitemizin varlığı tatmin edici düzeyde değildir. Boğaziçi'nin de İTÜ ve ODTÜ gibi kendi başına sahibi/belirleyicisi olacağı bir teknopark projesi geliştirmek mümkündür ve bunun için elden gelen çaba sarfedilecektir.

Boğaziçi'nin verdiği yüksek nitelikli eğitimin en önemli unsuru olan, öğrencilerin kendi disiplinlerinin sınırlarının dışında aldıkları insani ve sosyal bilim derslerinin yeniden ve arttırılarak tasarlanması ve gerek lisans gerekse lisansüstü öğrencilere hitap edecek yetkin ve donanımlı ayrı bir "Writing Center" kurulması üzerinde hassasiyetle çalışmak isteyeceğim diğer konulardır.

Öğretim görevlileri dahil tüm akademisyenlerimizin mesleki gelişimleri her yolla desteklenmeli ve atama/yükseltme süreçleri akademik yetkinlik ilkeleri çerçevesinde öngörülebilir, şeffaf ve adil bir şekilde yürütülmelidir. Ders açma/kapama, sözleşme uzatma, atama/yükseltme gibi konularda ilgili alt kurulların kararları ve genel olarak akademik özgürlük ve özerklik ilkeleri içerisinde hareket etmek Boğaziçi Üniversitesi'ni tanımlayan ilkelerin en önemlilerindedir ve rektörlük bu ilkelerin ödün verilmeksizin hayata geçirilmesinden birinci derecede sorumludur.

Dünyayla bütünleşmiş bir araştırma üniversitesi olmanın olmazsa olmaz koşullarından bir tanesi de öğretim üyesi profilinin uluslararası olmasıdır. Yabancı öğretim üyelerini Boğaziçi'ne çekmek, Boğaziçi'nde olanları desteklemek ve idari sorunlarla boğuşmak zorunda kalmadan eğitim ve araştırma faaliyetlerini sürdürebilmelerini sağlamak için mümkün olan her şey yapılacak, bu konudaki yapısal çözümlerin Ankara nezdinde geliştirilmesi için girişimde bulunulacaktır.

Özellikle nitelikli genç öğretim üyesi çekebilmeye devam etmek için lojman sorunumuzun çözülmesi gerekmektedir. Bu konuda Ankara'dan destek kuvvetle talep edilecektir. Bu sorunun Ankara isterse çözülebileceği anlaşılmıştır ve Boğaziçi'ne kabul edemeyeceği, etmeyeceği karşı maliyetler yüklemeyen çözümü için her türlü girişimde bulunulacaktır.

İdari çalışanlar

İdari çalışanlarımızın gerek istihdam, gerekse çeşitli görevlere yükseltme ve atanmalarında liyakat ilkelerine sıkı bir şekilde bağlı kalınacak, bu konuda çeşitli nedenlerle kısmen kaybolmuş olan adalet duygusunun tam olarak tesisi sağlanacaktır. Hizmet içi eğitim yoluyla gözlenen bazı verimlilik eksiklikleri giderilecek, idari yapının tamamı etkinliği arttırmaya yönelik olarak gözden geçirilecektir. Bunların yanı sıra, çalışma koşullarının geliştirilmesi ile idari çalışanlara sağlanan ek desteklerin artırılması için çaba sarfedilecektir. İdari çalışanlarımızın yönetime seslerini demokratik bir şekilde duyurmalarına, kendilerini ilgilendiren konularda karar mekanizmalarına uygun bir şekilde katılmalarına hassasiyetle önem verilecektir.

Öğrenciler

Boğaziçi, tarihinden gelen özel bir vurguyla, öğrencileri için var olan bir kurumdur. Kampüslerimizde öğrencilerimiz, hangi köken, görüş ve eğilimden olurlarsa olsunlar her zaman kendilerini gerçekten özgür hissetmişlerdir. Boğaziçi'nin bireysel özgürlükler bakımından örnek gösterilen bir vaha olması 2021 Ocak ayından bu yana çok büyük darbe almıştır. Farklılığa tahammülsüzlüğün tezahürü olarak LGBT+ kulübü kapatılmış ve kadının toplumdaki yeri konusundaki saplantılı ideolojik tutum CİTÖK'ü işlevsiz hale getirmiştir. Güney kampüsümüz halen içinde ve dışında sürekli polis varlığının olduğu, güvenlik kameralarıyla kontrolün sağlanmaya çalışıldığı neredeyse distopik bir mekan durumundadır. Tüm bunlar geri çevrilecek, kampüslerde güvenliği insana yakışır bir şekilde sağlamak için uzun yıllar boyunca deneyimlediğimiz yöntemlere dönülerek huzur içinde bir arada yaşamının koşulları yeniden oluşturulacaktır.

Mezunlar

Ocak 2021 tarihi, benim de aralarında bulunduğum Boğaziçi mezunları için üniversiteleriyle ilişkileri bakımından bir dönüm noktası olmuştur. Boğaziçi'nin maruz kaldığı muameleye karşı gösterdikleri koşulsuz destek, üniversitelerinin tüm yaşamları boyunca kendileri için ifade ettiği değeri benliklerinde hissettiklerini göstermiştir. Şu an yoğunlaşmış olan dikkat ve desteklerini kesintisiz olarak her zaman aynı şekilde devam ettirmelerini ve Boğaziçi'nin hayata geçireceği her önemli projenin ortağı ve destekçisi olmalarını sağlamaya yönelik işbirliklerine tam destek verilecektir.